

TURISTIČKA ORGANIZACIJA  
OPŠTINE BUDVA

Broj

14/1/10/1

Budva,

28.12.

202

god.

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА  
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОПШТИНЕ БУДВА  
ЗА 2023. ГОДИНУ**

*Децембар 2023. године*

## САДРЖАЈ:

|                                                                                                                                                                     |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Туристичка кретања – извјештај о статистичким показатељима туристичког промета.....                                                                                 | 4  |
| ПЛАН АКТИВНОСТИ:.....                                                                                                                                               | 8  |
| 1) Подстицање диверсификације и иновације производа и унапређење квалитета туристичког производа и услова боравка туриста кроз ефикасно управљање дестинацијом..... | 8  |
| 1. ДМО Савјет .....                                                                                                                                                 | 8  |
| 2. Пројекат „Будва – Бока: Европска пријестоница културе 2028“ .....                                                                                                | 9  |
| 3. Одржавање постојећих пјешачких стаза и организовање промотивних тура у циљу њихове боље валоризације .....                                                       | 10 |
| 4. Отварање и означавање нових пјешачких стаза .....                                                                                                                | 11 |
| 5. <i>Mountain bike&amp;hiking</i> стаза у залеђу .....                                                                                                             | 11 |
| 6. Израда сигнализације на новим пјешачким стазама .....                                                                                                            | 11 |
| 7. Санирање извора и других објеката од културног значаја на трасама планинарско-пјешачких стаза.....                                                               | 12 |
| 8. Ажурирање и допуна ГПС апликације планинских стаза за мобилне телефоне .....                                                                                     | 12 |
| 9. Интерактивни тотем .....                                                                                                                                         | 13 |
| 10. Валоризација културне баштине.....                                                                                                                              | 13 |
| 11. Ревитализација културних добара .....                                                                                                                           | 14 |
| 12. Подстицај развоју руралног туризма.....                                                                                                                         | 15 |
| 13. Сузбијање сиве економије .....                                                                                                                                  | 17 |
| 14. Уређење урбаних џепова, паркова, паркинга и других јавних површина, означавање туристичких атракција и празнично украшавање.....                                | 17 |
| 15. Друштвено-одговорни пројекти.....                                                                                                                               | 18 |
| 16. Јачање капацитета и подстицаји за опоравак туристичког промета .....                                                                                            | 18 |
| 17. Додјела награда у туризму.....                                                                                                                                  | 20 |
| 2) Манифестације и догађаји са циљем унапређења квалитета туристичког производа. 20                                                                                 |    |
| Традиционалне манифестације .....                                                                                                                                   | 20 |
| Нови програми .....                                                                                                                                                 | 24 |
| Подршка другим пројектима.....                                                                                                                                      | 25 |
| 3) Туристичко-информативни бирои .....                                                                                                                              | 29 |

|                                                                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4) Промоција и маркетинг туристичке дестинације .....                                                                                  | 33 |
| 1. PR и промотивне кампање и активности у земљи, региону и циљаним иностраним тржиштима .....                                          | 33 |
| 1.1 Односи с јавностима ( <i>Public Relations</i> – PR) .....                                                                          | 34 |
| 1.2 Дигитални маркетинг .....                                                                                                          | 34 |
| 1.3 <i>Outdoor</i> оглашавање .....                                                                                                    | 36 |
| 1.4 Оглашавање у штампаним и електронским медијима .....                                                                               | 37 |
| 1.5 Остале промотивне активности .....                                                                                                 | 38 |
| 2. Организација студијских посјета иностраних новинара и агената .....                                                                 | 38 |
| 3. Сајамске активности и међународне презентације .....                                                                                | 38 |
| 4. Додатне промотивне активности на иностраним тржиштима .....                                                                         | 41 |
| 5. Продукција пропагандног материјала .....                                                                                            | 41 |
| 5.1 Графички дизајн .....                                                                                                              | 41 |
| 5.2 Дигитализација пропагандног материјала .....                                                                                       | 42 |
| 5.3 Репринт и редизајн постојећег промотивног материјала .....                                                                         | 43 |
| 5.4 Нови производи за које је потребно урадити дизајн, припрему и штампу .....                                                         | 43 |
| 5.5 Сувенири и промо материјал .....                                                                                                   | 43 |
| 5.6 Видео и аудио материјал .....                                                                                                      | 46 |
| 5.7 Израда визуелног идентитета .....                                                                                                  | 46 |
| 5.8 Нове монографије .....                                                                                                             | 46 |
| 5) Редовна сарадња и пословање организације .....                                                                                      | 47 |
| Сарадња са институцијама из области туризма, туристичком привредом, другим ЛТО, НТО и Министарством економског развоја и туризма ..... | 47 |
| Едукација и стручно усавршавање .....                                                                                                  | 47 |
| Компјутерски и пословно информациони системи .....                                                                                     | 48 |
| Редовно пословање Организације .....                                                                                                   | 49 |
| Проблеми у пословању Туристичке организације општине Будва .....                                                                       | 50 |



## Туристичка кретања – извјештај о статистичким показатељима туристичког промета

### Туристички промет у општини Будва – јануар – септембар 2022.

Према подацима Управе за статистику – Монстат, обрађеним за девет мјесеци 2022. године у колективном смјештају, забиљежено је 337.303 долазака иностраних гостију, те 37.698 домаћих гостију. Број ноћења иностраних гостију за наведени период, износи 1.501.357, док су домаћи гости остварили 124.524 ноћења.

Укупан туристички промет у колективном смјештају, за период јануар – септембар текуће године, износи **375.001** долазака (индекс је 138, у поређењу са истим периодом 2021) и **1.625.881** ноћења (индекс је 125).

| 2022. година  | Страни         | Домаћи        | Укупно доласци | Страни           | Домаћи         | Укупно ноћења    |
|---------------|----------------|---------------|----------------|------------------|----------------|------------------|
| Јануар        | 3.416          | 1.495         | 4.911          | 10.219           | 3.759          | 13.978           |
| Фебруар       | 4.819          | 1.492         | 6.311          | 12.586           | 3.041          | 15.627           |
| Март          | 10.657         | 2.029         | 12.686         | 31.394           | 4.227          | 35.621           |
| Април         | 27.597         | 3.444         | 31.041         | 83.368           | 6.875          | 90.243           |
| Мај           | 39.855         | 5.524         | 45.379         | 136.670          | 12.410         | 149.080          |
| Јун           | 49.436         | 6.847         | 56.283         | 212.046          | 22.065         | 234.111          |
| Јул           | 72.176         | 6.197         | 78.373         | 378.795          | 28.360         | 407.155          |
| Август (п)    | 80.728         | 5.889         | 86.617         | 428.027          | 27.481         | 455.508          |
| Септембар (п) | 48.619         | 4.781         | 53.400         | 208.252          | 16.306         | 224.558          |
| <b>Укупно</b> | <b>337.303</b> | <b>37.698</b> | <b>375.001</b> | <b>1.501.357</b> | <b>124.524</b> | <b>1.625.881</b> |

Извор: Управа за статистику Црне Горе – Монстат, (п) – прелиминарни податак

У поређењу са истим периодом прошле године, Будва је током девет мјесеци остварила значајан раст туристичког промета са већине тренутно значајних емитивних тржишта. Учешће Будве у укупном броју долазака у Црној Гори је 38%, док учешће Будве у укупном броју остварених ноћења у Црној Гори износи 42%. У односу на 2019. годину, остварено је 87% долазака и 84% ноћења, остварених у истом периоду 2019. године.

Током наведеног периода, највећи удио у укупном броју долазака остварили су следећих десет земаља – Србија, Њемачка, Албанија, Босна и Херцеговина, Француска, Уједињено Краљевство, Турска, Пољска, Русија и Хрватска. Када су у питању ваневропске земље,



највећи број долазака је остварен са тржишта Израела, САД, Кине и осталих азијских земаља. „Топ 10“ дестинација Будве према укупном туристичком промету, мјерено ноћењима, су: Србија, Њемачка, Босна и Херцеговина, Француска, Уједињено Краљевство, Албанија, Пољска, Украјина, Руска Федерација и Аустрија. Од ваневропских земаља, највише ноћења су остварили гости из Израела, САД-а, Кине и Канаде.

### **Индивидуални смјештај**

Када су у питању подаци у индивидуалном смјештају, подаци индивидуалног тзв. „приватног смјештаја“ (смјештај у кућама и собама за изнајмљивање, као и у туристичким апартманима) обрађују и публикују се на годишњем нивоу почевши од 2018. године, сходно Годишњем плану званичне статистике Управе за статистику Црне Горе – Монстат.

### **Квартална статистика саобраћаја, I квартал**

Превоз путника у првом кварталу 2022. године, у односу на исти квартал претходне године, биљежи раст у жељезничком саобраћају за 85,3% , друмском за 47,1%, те превозу путника на аеродромима за 159,0%.

#### Структура промета путника на аеродромима, I квартал 2022.

|                    |                |
|--------------------|----------------|
| Аеродром Подгорица | 138.286        |
| Аеродром Тиват     | 31.708         |
| <b>Укупно</b>      | <b>169.994</b> |

*Извор: Управа за статистику Црне Горе – Монстат*

Десет земаља са највећим оствареним прометом путника са црногорским аеродромима.

|                  | Укупно | Аеродром<br>Подгорица | Аеродром Тиват |
|------------------|--------|-----------------------|----------------|
| Србија           | 72.945 | 46.745                | 26.200         |
| Турска           | 35.264 | 32.129                | 3.135          |
| Аустрија         | 16.714 | 16.714                | -              |
| Њемачка          | 9.334  | 8.437                 | 897            |
| Шпанија          | 7.208  | 7.208                 | -              |
| Белгија          | 7.091  | 7.091                 | -              |
| Велика Британија | 6.673  | 6.249                 | 424            |
| Хрватска         | 4.571  | 4.568                 | 3              |
| Пољска           | 3.736  | 3.736                 | -              |
| Словенија        | 2.416  | 2.416                 | -              |

*Извор: Управа за статистику Црне Горе – Монстат*

## Квартална статистика саобраћаја, II квартал

Превоз путника у другом кварталу 2022. године, у односу на исти квартал претходне године, биљежи раст у жељезничком за 58,5%, друмском за 89,7%, локалном друмском за 7,3% и превозу путника на аеродромима 129,6%.

### Структура промета путника на аеродромима, II квартал 2022.

|                    |                |
|--------------------|----------------|
| Аеродром Подгорица | 345.822        |
| Аеродром Тиват     | 160.727        |
| <b>Укупно</b>      | <b>506.549</b> |

Извор: Управа за статистику Црне Горе - Монстат

Десет земаља са највећим оствареним прометом путника са црногорским аеродромима.

|                  | Укупно  | Аеродром<br>Подгорица | Аеродром Тиват |
|------------------|---------|-----------------------|----------------|
| Србија           | 130.984 | 62.803                | 68.181         |
| Турска           | 63.633  | 47.786                | 15.847         |
| Аустрија         | 45.315  | 44.635                | 680            |
| Велика Британија | 44.743  | 26.420                | 18.323         |
| Њемачка          | 44.465  | 28.948                | 15.517         |
| Пољска           | 43.160  | 43.160                | -              |
| Италија          | 22.023  | 21.809                | 214            |
| Француска        | 20.975  | 13.508                | 7.467          |
| Израел           | 20.894  | 5.594                 | 15.300         |
| Белгија          | 10.965  | 8.697                 | 2.268          |

Извор: Управа за статистику Црне Горе – Монстат

## Смјештајни капацитети

У сегменту хотела видљиво је повећање удјела угоститељских објеката/кревета више и високе категорије, наспрам објеката ниске и ниже категорије. То говори да је ријеч о процесу побољшања нивоа квалитета ове смјештајне понуде, али и о повећању броја кревета.

Према евиденцији Министарства економског развоја и туризма, које категорише хотеле и доноси рјешења о одобрењу за обављање угоститељске дјелатности, на подручју будванске ривијере се налази 142 хотела од којих је већина високе категорије са 4\*\*\*\* и 5\*\*\*\*\*. Укупан број смјештајног капацитета у хотелима је 18.657, односно 6.964 соба и 1.567 апартмана.



Када је у питању капацитет приватног смјештаја, према информацијама Секретаријата за привреду Општине Будва – Сектор за туризам, укупан број издатих одобрења о упису у ЦТР, односно одобрења о обављању угоститељске дјелатности у домаћинству на дан 1. август текуће године, износи око 2.900 одобрења, односно око 33.000 категорисаних лежајева.

На територији општине Будва има око 18.000 стамбених јединица, односно око 70.000 условних лежајева који плаћају туристичку таксу.

Према информацијама Свјетске туристичке организације – **UNWTO**, међународни туризам је наставио да показује снажне знаке опоравка, те је за седам мјесеци 2022. године достигао 57% од прије пандемије, али остаје неколико изазова и препрека у опоравку, од геополитичких до економских.

Како истичу експерти, економско окружење и даље представља главни фактор који утиче на опоравак међународног туризма, па тако растућа инфлација и скок цијена нафте доводе до већих трошкова транспорта и смјештаја, док је куповна моћ и уштеда потрошача под притиском.

Стручњаци су ипак увјерени у 2023. годину и њих око 65% предвиђа боље резултате у туризму него што је то било у 2022. години.



## **ПЛАН АКТИВНОСТИ:**

**1) Подстицање диверсификације и иновације производа и унапређење квалитета туристичког производа и услова боравка туриста кроз ефикасно управљање дестинацијом**

### **1. ДМО Савјет**

#### **Опис активности:**

**ДМО Савјет** – У циљу унапређења квалитета управљања Будвом као туристичком дестинацијом, Туристичка организација општине Будва је у претходној години формирала ДМО савјет као тијело које ће пратити сва релевантна дешавања на дестинацији, таргетирати проблеме и давати препоруке за њихово рјешавање.

Савјет ће у континуираном цјелогодишњем раду координирати све активности интересних група унутар општине Будва као дестинације у циљу јачања конкурентности исте и потпуног задовољења очекивања туриста као и превазилажење њихових очекивања у позитивном смислу.

Да би се постигла жељена конкурентност, неопходно је успоставити добар модел управљања дестинацијом који подразумијева снажно партнерство између приватног и јавног сектора, посебно локалне заједнице, на основу заједничке визије.

У оквиру овог процеса, Туристичка организација општине Будва ће у начину функционисања прећи са класичне дестинацијске маркетинг организације на дестинацијску менаџмент организацију која ће у перспективи управљати развојем туристичке дестинације на савремен начин.

Предвиђено је да Организација преко ДМО савјета, између осталог:

- Анализира законе који утичу на функционисање туризма у дестинацији (проблем са радном снагом, проблем пореза и доприноса, проблем дозвола за кампове који се издају на једну годину због чега нема модерних и нових кампова иако потражње за тим видом туризма има и слично);
- Утиче да Јавно предузеће за управљање морским добром кроз услове закупа купалишта обезбиједи плаже са приступом за особе са инвалидитетом (приступ плажи, шина за улазак у море уз присуство спасиоца и др.);
- Покрене иницијативе реконструкције, обнове и туристичке валоризације културно-историјских локалитета на територији општине;
- Прати постојеће стање туристичког промета;
- Прати постојеће стање туристичког производа и кључних атракција;
- Прати и анализира финансијску ситуацију општине Будва;
- Прикупља и анализира ставове туристичке привреде, локалне заједнице и туриста у Будви као туристичкој дестинацији;

- Прати и анализира рад и трендове у конкурентним дестинацијама;
- Анализира стратешка и планска документа са аспекта њиховог утицаја на развој туризма у Будви;
- Прати модел маркетинг активности у Будви;
- Анализира предности и недостатке Будве као туристичке дестинације;
- Прати реализацију задатих циљева и задатака.

**Рок реализације:** континуирани рад на мјесечном нивоу током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** доношење закључака и њихова реализација током године.

## 2. Пројекат „Будва – Бока: Европска пријестоница културе 2028“

### Опис активности:

Европска престоница културе установљена је у циљу истицања богатства и различитости европских култура, јачања културне везе међу Европљанима, повезивања људи, упознавања других култура, промоције узајамног разумијевања и јачања осећаја европејства. Пројекат је покренут резолуцијом ЕУ Министара културе 1985. године, од када је више од 40 европских градова понијело титулу Европске престонице културе.

Пројекат „Будва – Бока: Европска престоница културе 2028“ је основа за унапређење културних и креативних потенцијала Будве и омогућава урбану ревитализацију, побољшање туристичког промета и повећање регионалног и међународног угледа града. Програм ЕПК ће укључити и промовисати будванску, бокелску и црногорску историју и традицију као нешто аутентично, а истовремено окренуто савременим изазовима и тенденцијама.

Све активности у оквиру кандидатуре Будве и Боке за ЕПК спровеле су се током 2022. године, Будва је добила статус кандидата, а даље активности из више области се планирају у континуитету током 2023. године.

Стратешки циљ је стварање и одржавање културног система у локалној заједници, учешће у ширем европском контексту, увођење ЕУ стандарда, укључивање приватног и цивилног сектора. Капиталне инвестиције које се реализују кроз овакве пројекте су ревитализација културно-историјских споменика, оснивање културних центара и умјетничких школа и организовање манифестација културе.

Сходно Смјерницама НТО-а, Туристичка организација општине Будва узеће активно учешће у овом пројекту имајући у виду да се ради о пројекту који у основи има унапређење туристичке понуде града и валоризацију материјалне и нематеријалне културне баштине на начин што ће, осим ангажованог људства, покренути следећи пројекат:



### ***Реконструкција, адаптација и ревалоризација објекта у Старом граду***

Имајући у виду то да пројекат „Будва – Бока: Европска престоница културе 2028“ предвиђа реконструкцију, адаптацију и пренамјену општинских запуштених објеката у мултифункционалне просторе који ће служити промоцији и његовању материјалне и духовне културне заоставштине овог краја, као и промоцији гастро понуде, Туристичка организација општине Будва ће одредити средства за израду пројекта и извођења радова реконструкције за објекат у Старом граду на катастарској парцели 2788 КО Будва, укупне површине 150 метара квадратних.

Будва ће реализацијом оваквих пројеката, након вишедеценијског занемаривања, у наредних неколико година ставити у функцију неколико запуштених и до сада неупотребљаваних објеката у власништву Општине, у циљу њиховог коришћења за пружање туристичких услуга и побољшања њиховог капацитета.

**Рок реализације:** у континуитету, до краја 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована реконструкција и објекат стављен у функцију.

### **3. Одржавање постојећих пјешачких стаза и организовање промотивних тура у циљу њихове боље валоризације**

#### **Опис активности:**

Уважавајући потребе савременог туристе да истражује и више времена проводи у природи и стиче искуства у контакту са локалним становништвом, Туристичка организација општине Будва планира и 2023. године, почетком маја, у оквиру редовних годишњих активности, да припреми пјешачке стазе у залеђу и на острву Шкољ у дужини од око 100 км за њихово безбједно коришћење. Посебна атракција биће три нова излетишта на планинарско-пјешачкој трансферзали, локалитети Липа, Ограђеница и Кикова страна, која са својим садржајима представљају потпуно нов туристички производ у залеђу. Сама припрема ће се огледати у чишћењу, одржавању и евентуалном побољшању хоризонталне сигнализације. Осим тога, организоваће се бесплатне промотивне пјешачке туре за становништво и привреду како би промовисали овај дио туристичке понуде. На овај начин, унаприједиће се квалитет понуде туристичке дестинације, диверсификовати туристички производ и допринијети стварању услова за развој активног, сеоског и авантуристичког туризма у Будви.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** очишћене и маркиране пјешачке стазе на територији општине Будва у дужини од око 100 км.

#### 4. Отварање и означавање нових пјешачких стаза

##### Опис активности:

Поред постојећих, предвиђа се отварање потпуно нових стаза у залеђу односно претварање старих брдских путева у пјешачке стазе са комплетном хоризонталном и вертикалном сигнализацијом. Радови на отварању ових стаза подразумевају детаљно крчење растиња, GPS снимање стаза, израда елабората хоризонталне и вертикалне сигнализације и њено постављање. На овај начин добили бисмо потпуно нов и веома атрактиван туристички производ.

**Рок реализације:** други и трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** очишћене и маркиране нове пјешачке стазе на територији општине Будва у дужини од око 100 км.

#### 5. *Mountain bike&hiking* стаза у залеђу

##### Опис активности:

Имајући у виду потребу за диверсификацијом туристичког производа, као и смјернице акционог плана Стратегије развоја туризма Црне Горе до 2025. године које упућују на развој нових производа у руралним областима, адаптацијом планинарско-пјешачке трансверзале од тврђаве Космач на Брајићима до Паштровске горе и од манастира Стањевићи до мјеста Мајстор у Националном парку Ловћен, добио би се потпуно нов производ – *mountain bike&biking* стаза у дужини од отприлике 25 км.

Пројекат адаптације подразумева чишћење стазе од растиња на начин да се уклања само она вегетација која деструктивно дјелује на стабилност стазе и адаптација ивица на дјеловима гдје је пут нестабилан или склон обрушавању, користећи исте технике обраде како је рађено у првобитном уређењу стазе, а како би се консолидовао по угледу на очуване партије и очувала аутентичност. Поред тога биће урађена реконструкција или полазна изградња оштећених или срушених дијелова пута.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** санирана оштећења и стављање у функцију минимум једне оштећене пјешачке стазе на територији општине Будва у дужини од 25 км.

#### 6. Израда сигнализације на новим пјешачким стазама

##### Опис активности:

Прва фаза овог пројекта реализована је у 2022. години, у смислу израде елабората којим су обухваћене све нове стазе појединачно са детаљним описом истих, планом хоризонталне и вертикалне сигнализације, припремом за штампу и GPS координатама. Расписивање јавне набавке и извођење главних радова реализоваће се током 2023. године.

Пројектом су обухваћене следеће стазе:



- стаза на острву Свети Никола, дужине око 3 км;
- стаза Островица-Куфин-Шаптина-Пресјека-Дин врх, дужине око 10 км;
- стаза Близикуће-Дробнићи-Зеновићи-Перацићи-Брда-спајање са ПТТ Брајићи-Паштровска гора, дужине око 10 км;
- стаза манастир Прасквица-Ђенаши-Челобрдо-манастир Дуљево, Ђенаши-Тудуровићи-Близикуће дужине око 10 км;
- стаза на брду Спас дужине око 7 км.

Њихова укупна дужина је око 40 км.

**Рок реализације:** други и трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** постављена сигнализација на поменутих стазама.

#### **7. Санирање извора и других објеката од културног значаја на трасама планинарско-пјешачких стаза**

##### **Опис активности:**

Извор „Брестовик“ налази се изнад села Катун на веома атрактивној пјешачкој стази Тудуровићи-Дробнићи-Режевићи-Катун-Брда која пружа панорамски поглед на обалу будванске ривијере од Режевића до Будве готово цијелом дужином. Сам извор и корито у које се слива вода су јако оштећени у земљотресу 1979. године и захтјева реконструкцију и санацију како би се извор ставио у функцију као једна од важних атракција на поменутој стази. Поред овог извора, у плану је санација и адаптација и других извора, споменика и објеката од културно-историјског значаја на трасама планинарско-пјешачких стаза.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** саниран извор.

#### **8. Ажурирање и допуна ГПС апликације планинских стаза за мобилне телефоне**

##### **Опис активности:**

Пројекат подразумијева обилазак нових планинарских стаза које ће бити припремљене за употребу током 2023. године од стране сертификованог стручног лица. Стазе се обилазе, прави се њихов електронски GPS запис и ти подаци се уносе у постојећу апликацију пјешачких тура. Реализацијом овог пројекта повећаће се број и дужина означених планинских стаза које ће туристи моћи да користе уз помоћ апликације и на тај начин ће се побољшати туристичка понуда у залеђу будванске ривијере, у складу са Смјерницама НТО-а. Стварањем шире мреже планинских стаза побољшаће се квалитет понуде активног туризма као једног од посебних производа туризма у природи.

GPS апликација планинарских стаза за мобилне телефоне биће на располагању корисницима за бесплатно преузимање и коришћење *online* и *offline*. Апликацију ће бити могуће преузети на официјелном *web* сајту Туристичке организације општине Будва, путем

QR кода који ће бити истакнут и на сајту, на туристичко-информативним бироима и на почетним тачкама свих стаза, као и путем *App* и *Play Store*-а.

**Рок реализације:** други и трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** урађен електронски GPS запис планинских стаза и допуна апликације пјешачке туре.

## 9. Интерактивни тотем

### Опис активности:

Туристички информациони систем „*interaktivni indoor ili outdoor totem*” излази у сусрет савременим захтјевима туриста и за иновативним начинима промоције и презентовања. Становницима и туристима омогућава једноставан и бесплатан приступ информацијама током цијеле године, 24 сата дневно, 7 дана у недјељи.

Интерактивни *indoor* или *outdoor* тотеми комбинују напредна софтверска рјешења, иновативне *touch screen* технологије са компонентама које омогућавају рад система под спољашњим утицајима. Након позитивних реакција грађана и туриста на инфо-тотем који је постављен испред Старог града, који се редовно мора сервисирати и одржавати, у плану је набавка још три таква тотема у 2023. години и њихово постављање у Петровцу, Пржњу и Бечићима.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** пуштен у функцију минимум један интерактивни тотем.

## 10. Валоризација културне баштине

### Опис активности:

Свјетски трендови и даље показују да је културни туризам или туризам ради културе у успону. Културно наслеђе, људи и јединствена искуства у природним љепотама су међу кључним мотивима за путовања и одабир дестинације.

Сходно члану 8 Закона о боравишној такси („Службени лист Републике Црне Горе“, бр. 011/04 од 20.02.2004, 013/04 од 26.02.2004, „Службени лист Црне Горе“, бр. 073/10 од 10.12.2010, 048/15 21.08.2015.) који се односи на валоризацију културне баштине, неопходно је, у ту сврху, определијелити 10% средстава која се убирају по основу наплате боравишне таксе. Опредијељена средства расподијелиће Комисија коју је изабрала Скупштина Општине Будва. Комисија ће по успостављеним критеријумима и на основу јавног огласа одредити пројекте у култури.

Увођењем излетничке таксе 2019. године створио се простор за додатна средства која су планирана у наредној години. Ова средства, уколико се остваре, примарно ће бити



употребљена за унапређење понуде у Старом граду у сарадњи са локалним институцијама културе.

## **11. Ревитализација културних добара**

Сходно дијелу Смјерница НТО-а који се односи на препоруку за улагање у пројекте који у основи имају валоризацију културне, Туристичка организација општине Будва планира да определијели додатна средства за пројекте који у основи имају валоризацију материјалне и нематеријалне културне баштине, у складу са Законом.

Реализација пројеката ће се вршити у сарадњи са локалном самоуправом и другим релевантним институцијама на локалном и државном нивоу, у континуитету током цијеле године, а као резултат ових активности Будва ће добити обогаћену и унапријеђену туристичку понуду, нова мјеста од значаја за грађане и туристе.

### ***Реконструкција, адаптација и ревалоризација тврђаве Могрен***

#### **Опис активности:**

Тврђава Могрен је фортификациони објект, некадашња касарна и војно упориште аустроугарске војске која је саграђена 1860. године. Налази се на обронку брда Спас, у непосредној близини Будве, изнад чувене будванске плаже Могрен.

Имајући у виду рушења и неколико земљотреса, тврђава је у јако лошем стању. С тим у вези, Општина Будва је претходне године завршила археолошка истраживања и започела израду конзерваторског пројекта. Следећа фаза је конзерваторско чишћење тврђаве и контакт зоне и израда пројекта реконструкције и адаптације коју Туристичка организација општине Будва планира да спроведе у дјело током 2023. године.

Будва ће реализацијом овог пројекта, након вишедеценијског занемаривања, у наредних неколико година ставити у туристичку функцију тврђаву и околину, добити ново мјесто од интереса за грађане и туристе које поред своје културно-историјске вриједности представља и један од најљепших видиковаца на будванској ривијери, али и посебан садржај који ће бити важан за обављање културних активности.

**Рок реализације:** током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** очишћена тврђава Могрен и контакт зона, урађен пројекат реконструкције и адаптације.

### ***Ревалоризација материјалне и нематеријалне баштине у сарадњи са установама културе***

Туристичка организација општине Будва планира да у сарадњи са установама културе реализује пројекат под називом „Тврђаве Будве“ који подразумева конзерваторски пројекат тврђаве Космач, са претходним конзерваторским истраживањем и приказом стања, те геодетским снимком и сондажним снимањем, затим вишејезични уџбеник о

будванским тврђавама, мапе свих тврђава, вишејезични микро-сајт, табле на тврђавама са QR кодовима и друго. У склопу овог пројекта у плану је и расписивање међународног консултативног конкурса за архитекте и агенције у циљу сагледавања могуће намјене и коришћења тврђаве Космач, као и израда 3D ласерског и скен приказа тврђаве Могрен.

Поред овог пројекта, Туристичка организација општине Будва у сарадњи са установама културе планира израду уџбеника у дигиталном формату, интерактивних мапа споменика и микро-сајта који ће се односити на историју Будве у вријеме Римског царства, организацију међународних симпозијума и израду конзерваторских пројеката ранохришћанске базилике и римских терми.

У плану је и реализација пројекта конзерваторског одржавања и конзервације и рестаурације иконе „Будванска госпа“, пројекта конзервације Римских терми, Ранохришћанске базилике, цркве Санта Марија Ин Пунта и цркве Светог Сабе Освећеног и других организација с тим повезаних научних скупова, израда потребних научних радова, пројекти валоризације нематеријалне културне баштине (књиге, манифестације, изложбе, итд.).

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализован минимум један од наведених пројеката.

## 12. Подстицај развоју руралног туризма

### **Опис активности:**

Имајући у виду значај руралног туризма за развој туризма уопште, те све већу тражњу и потребу савременог туристе за аутентичним искуствима и доживљају дестинације, Туристичка организација општине Будва ће током 2023. године у сарадњи са надлежним секретаријатом у локалној самоуправи посебну пажњу посветити мотивисању грађана у руралном подручју да региструју своја домаћинства, као и услуге и производе које нуде.

Будући да на територији Будве постоји само једно регистровано сеоско домаћинство за обављање туристичко-угоститељске услуге, пројекат подразумијева едукацију, али и финансијску подршку при регистрацији услуга и производа. Потребна је координација Министарства које региструје сеоска домаћинства у туристичке сврхе и надлежног секретаријата.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** минимум једно регистровано домаћинство током 2023.



### ***Уређење сеоских цјелина***

Туристичка организација општине Будва планира да у 2023. години усмјери одређена средства у уређење, побољшање и стварање основних инфраструктурних услова у будванским селима. Уређење и унапређење основних инфраструктурних услова ће се спровести у сарадњи са локалном самоуправом и мјесним заједницама.

Циљ овог пројекта је побољшање квалитета туристичког производа, стварање основних инфраструктурних услова у будванским селима, уређење изворишта, постављање јавне расвете, уређење фасада, вртова, паркинга и других јавних површина. Овај пројекат подразумијеваће и санацију и адаптацију споменика културе у будванским селима.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** постављен миним један објекат јавне расвјете и уређен миним један извор.

### ***Подршка произвођачима пољопривредних и руралних производа, њиховим удружењима и удружењима за заштиту и узгој животиња***

У циљу повезивања туризма и пољопривреде, Туристичка организација општине Будва планира да у 2023. години пружи значајну подршку произвођачима руралних производа на територији општине Будва, удружењима произвођача, прије свега кроз откуп производа и набавку потребне опреме и средстава за рад. У плану је такође куповина 500 квалитетних двогодишњих садница маслина које ће се усадити на територији наше општине у сарадњи са удружењем маслинара „Маслинада“ из Будве.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** минимум један нови маслинак.

### ***Подршка диверсификацији туристичког производа у мјесним заједницама***

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва определијелила се за увођење ове мјере због остваривања интензивне сарадње са локалним заједницама на побољшању квалитета туристичких услуга у насељима на територији будванске ривијере. Досадашња пракса је показала да у свим мјесним заједницама, посебно у онима или њиховим дјеловима које се налазе у руралном подручју будванске општине, имају потребу за мањим интервенцијама у припреми туристичке сезоне које се односе на: сређивање туристичке сигнализације, обезбјеђивање бољих услова за боравак туриста на јавним површинама, недостатак спортских и садржаја за дјецу, уређење зелених и парковских површина, недостатак и



уређење површина за паркирање, оштећени културно-историјски споменици итд. Резултат који Туристичка организација општине Будва очекује је већа укљученост локалних заједница у туристичке процесе, боље упознавање житеља тих заједница са процесима и трендовима у туризму и побољшање услова боравка за туристе у свим мјестима и насељима на будванској ривијери.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована сарадња са минимум двије локалне заједнице на побољшању квалитета туристичких услуга у насељима на територији будванске ривијере.

### 13. Сузбијање сиве економије

#### **Опис активности:**

Сходно Смјерницама НТО-а, Туристичка организација општине Будва планира и у 2023. години, у периоду од јуна до краја септембра, да у оквиру својих могућности буде партнер надлежним институцијама у дијелу реализације активности које за циљ имају сузбијање сиве економије у области туризма и угоститељства. С тим у вези, Туристичка организација општине Будва ће дати подршку интензивном инспекцијском надзору који координира надлежни секретаријат Општине, у дијелу појачаних контрола када су у питању пријава и евиденција боравка туриста, регистрација смјештајних објеката и наплата боравишне таксе.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећање броја пријава боравка туриста, регистрованих смјештајних објеката и повећање наплате боравишне таксе у односу на 2022. годину.

### 14. Уређење урбаних цепова, паркова, паркинга и других јавних површина, означавање туристичких атракција и празнично украшавање

#### **Опис активности:**

Овом мјером Туристичка организација општине Будва жели да да свој допринос у уређењу свих дјелова града, посебно градских и приградских насеља која прихватају највећи број туриста током главне туристичке сезоне. У том смислу, у сарадњи са општинским предузећима и институцијама, ТО Будва жели да повећа квалитет туристичких услуга и да допринос за љепши изглед будванске ривијере током цијеле године, а посебно током главне туристичке сезоне. Посебна пажња ће се посветити туристичкој сигнализацији и другим јавним садржајима за туристе, њиховој допуни, али и сервису на мјестима гдје је то потребно. Поред тога, ТО Будва ће се посветити празничном украшавању града током године, посебно током новогодишњих празника. Након спровођења овог пројекта, визуелни изглед појединих градских урбаних цепова биће значајно побољшан, а све у циљу унапређења квалитета туристичког производа.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** уређена минимум два урбана цепа, постављени празнични украси у Будви.



## 15. Друштвено-одговорни пројекти

### Опис активности:

Друштвено-одговорно пословање представља посвећеност и допринос Организације одрживом развоју кроз рад са запосленима, локалном заједницом и друштвом у цјелини, да би се кроз разне активности унаприједио квалитет живота и дао допринос општем развоју.

С тим у вези, Туристичка организација општине Будва ће се кроз своје пословање укључити у активности које доприносе заштити животне средине, развоју локалне заједнице, унапређењу живота свих друштвених заједница на територији општине Будва и сарађивати са организацијама и институцијама из области културе, спорта и образовања када су у питању друштвено-одговорни пројекти.

**Рок реализације:** први, други, трећи и четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализован минимум један пројекат у сарадњи са институцијама из области културе, спорта и образовања када су у питању друштвено-одговорни пројекти.

## 16. Јачање капацитета и подстицаји за опоравак туристичког промета

### *Ситуациона анализа туризма општине Будве*

#### Опис активности:

Научно-истраживачки рад у трајању од 6 мјесеци, комбинованог „on the desk“ и „on the field“ истраживања. У фокусу пројекта је анализа и евалуација: туристичких ресурса, туристичке инфраструктуре, супраструктуре, туристичке тражње и економских параметара туризма Будве. Практично анализа интерних (унутрашњих, у дестинацији) потенцијала и екстерних (спољашњих, изван дестинације) услова развоја.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** завршена ситуациона анализа.

### *Континуирано истраживање квалитета туризма Будве*

#### Опис активности:

Трајање програма током цијеле туристичке сезоне, на основу креираног истраживачког упитника фокусираног на предности и недостатке туристичке понуде на дестинацији. Израда завршног извјештаја у четвртном кварталу и његова промоција. Садржина програма истраживање би имало карактер примарног истраживања на терену. Доминантне фокус групе ће бити туристи, туристички представници агенција, као и туристички посленици.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** завршни извјештај спроведеног истраживања.

### *Основни трендови у међународном туризму*

**Опис активности:**

Научно-истраживачки рад у оквиру кога ће се истражити и дефинисати основни трендови у међународном туризму. Пројекат ће трајати 6 мјесеци, доминантно у форми *on the desk* истраживања са фокусом на дефинисање и представљање генералних трендова на међународном тржишту у постпандемијском периоду, као и анализа профила водећих европских туристичких тржишта.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** дефинисање и представљање основних трендова у међународном туризму.

***Визија, стратешки циљеви и развојни коридори туризма Будве*****Опис активности:**

Научно-истраживачки рад у трајању од 6 мјесеци, доминантно „*on the desk*“ и „*on the field*“ истраживање са фокусом на креирање визије туристичког развоја Будве, одређивање стратешких развојних циљева, дефинисање главних развојних коридора туризма Будве, те маркирање кључних инфраструктурних и супраструктурних пројеката туризма Будве.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** дефинисање визије туристичког развоја Будве.

***Стратешки маркетинг план туризма Будве*****Опис активности:**

Научно-истраживачки рад у трајању од 6 мјесеци, доминантно и „*on the field*“ истраживање у чијем фокусу је креирање и усаглашавање Стратешког маркетинг плана до 2030. године, гдје би се дале основе стратегије наступа на тржишту, креирања и управљања развојем производа у складу са преференцијама тржишта, дефинисање приоритетних тржишта, цјеновне политике, политике промоције и политике дистрибуције.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** Стратешки маркетинг план до 2030. године.

***Међусекторска сарадња и мониторинг имплементације стратегије туризма Будве*****Опис активности:**

Научно-истраживачки рад у трајању од 6 мјесеци, доминантно „*on the field*“ истраживање са фокусом на укључивање свих сектора који припадају ширем кругу туристичког система, планирање и координација имплементације стратешког развоја туризма Будве.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** укључивање свих сектора у имплементацију стратешког развоја Будве.



## **Едукација туристичких водича**

### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будве, на основу иницијативе туристичке привреде која указује на недостатак кадра туристичких водича током туристичке сезоне, у сарадњи са Факултетом за бизнис и туризам, ће финансирати програм едукације туристичких водича за 8 полазника. Сама едукација је програм усклађен са директивом Европске Уније и састоји се од општег, посебног и практичног дијела који заједно имају 17 предмета.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** осам нових оспособљених туристичких водича на дестинацији.

## **17. Додјела награда у туризму**

### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва у сарадњи са Удружењем издавалаца приватног смјештаја Црне Горе планира да у склопу програма обиљежавања Дана општине Будва (22. новембар) организује свечану додјелу годишњих награда са циљем унапређења квалитета услуга, развијања гостопримства, развијања и унапређења добрих односа међу туристичким посленицима, подизања туристичке културе и развоја туристичке понуде града Будве.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** свечано додијељене награде у туризму у Будви за 2023. годину.

## **2) Манифестације и догађаји са циљем унапређења квалитета туристичког производа**

Значај манифестационог туризма, као посебног сегмента туристичке понуде, глобално је изражен јер је препознато да у значајној мјери може да допринесе повећаној тражњи и повећаном туристичком промету без обзира на то да ли се ради о већ афирмисаним или о мање познатим дестинацијама.

### **Традиционалне манифестације**

Туристичка организација општине Будва, за предстојећу 2023. годину, планира реализацију традиционалних фестивала, манифестација и концерата, уз активно учешће у организацији пројеката од значаја за унапређење квалитета туристичке понуде општине Будва, посебно у мјесецима ван главне туристичке сезоне. Организација бројних дешавања током готово 12 мјесеци, уз друге многобројне активности Туристичке

организације општине Будва, утиче и на туристе из постојећих, али и са нових тржишта, да свој одмор проведу у Будви, независно од периода године.

### **„Од Ускрса до Васкрса“ 9-16 април:**

#### **Опис активности:**

Мјесто: градски парк; учесници: вртићи и основне школе, угоститељи, манастири и други; С обзиром на то да у Будви живе вјерници и православне и католичке цркве, то даје јединствену прилику и простор да се у временском оквиру између два Ускрса организује манифестација која ће славити овај велики хришћански празник и показати синергичан живот будванског становништва. У овом пројекту од великог значаја било би укључење вртића и основних школа са својим представама, радионицама и играма на тему слављења Ускрса, али исто тако и укључење угоститеља који би припремали храну која је типична за овај вјерски празник. Многи манастири на будванској ривијери гаје дјелатности припреме хране, израде сувенира итд., па би и они требало да буду неизоставни дио оваквог дешавања.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године – између два ускршња празника (католичког и православног Ускрса – април).

**Резултат/индикатор:** реализована традиционална манифестација.

#### **Карневал**

#### **Опис активности:**

Предвиђа Абрум у Старом граду и Петровцу, Велику и Малу карневалску поворку и богат културно–забавни програм. Туристичка организација општине Будва наставља са истим концептом као и претходних година, а програм Карневала ће додатно бити обогаћен културним, едукативним, еколошким и музичким садржајима. ТО Будва је организатор и покровитељ ове манифестације уз НВО „Фештађуни“, као оснивача Карневала. С обзиром на то да ово дешавање помаже порасту туристичког промета у периоду предсезоне, у 2023. години је у плану да се на Карневал евентуално надовежу додатни програми чији ће главни мотив бити салса и зумба плес, такмичење поп и рок група, карневал бајкера, интернационална смотра фолклора и смотра мажоретки.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године – крај априла/почетак маја.

**Резултат/индикатор:** реализована традиционална манифестација.

#### **„Будванске вечери“**

#### **Опис активности:**



Манифестација која његује црногорско музичко наслеђе, подразумејева гостовање фолклорних ансамбала и квалитетних клапа са подручја читавог приморја. Наступи ће се одржавати једном или више пута недјељно у Старом граду и околини и на шеталишту у Петровцу. У претходним годинама се показала као врло атрактивна, посебно за иностране туристе.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године – током јуна, јула, августа и септембра.

**Резултат/индикатор:** најмање десет наступа фолклорних ансамбала и клапа у Будви и Петровцу.

### **Дан државности и Дан Туристичке организације општине Будва**

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва 2023. године поново предвиђа обиљежавање Дана ТО Будве и Дана државности у складу са новим трендовима у туризму на будванској ривијери. Наиме, у претходним годинама је 12. и/или 13. јула организован програм који је предвиђао концерте црногорских и регионално познатих музичких имена, свечани коктел за пријатеље ТО Будве, представнике туристичке привреде града и државе, медије и суграђане, као и велики ватромет, а реализација овог програма је изискивала велика средства. Како су се трендови у будванском туризму промијенили, почетак главне туристичке сезоне је помјерен, па Будва средином јула мјесеца биљежи велику посјећеност туриста из свих крајева свијета који, како се показало, преферирају мање догађаје који промовишу локалну културу, сматра се да је за организацију догађаја по концепту од претходних година адекватнији период средина јуна. Поред тога, показало се као честа појава да се у истом периоду, на Дан државности и у данима прије и после, организује више догађаја на будванској ривијери и на цијелом приморју са истом или сличном тематиком, који један другом представљају и одређен вид конкуренције. Измијењен концепт подразумејева обиљежавање државног празника адекватним културним-забавним програмом.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализовано обиљежавање државног празника.

### **Петровачка ноћ**

#### **Опис активности:**

Највећа традиционална фешта од рибе и вина, организује се на подручју Петровца, са цијелодневним забавним и спортским програмом. Ове године, програм ће бити додатно обогаћен гастро понудом, па ће бити организована дегустација макарула са паштицадом и руштула дуж риве у Петровцу, а у сарадњи са Удружењем куvara.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године – последња седмица (петак) мјесеца августа.  
**Резултат/индикатор:** повећање туристичког промета крајем августа у односу на 2022. годину.

### **Дан шируна**

#### **Опис активности:**

Традиционална пучка фешта од рибе и вина, најзначајнија манифестација у периоду постсезоне којом се званично заокружује програм манифестација у лјетњој сезони, организује се почетком октобра. Карактерише је цјелодневни програм који се састоји из више сегмената: дјечији, спортски, музички, као и послуживање велике количине рибе и вина током дана. ТО Будва је, поред Општине Будва, суорганизатор и главни покровитељ ове цјелодневне феште, посебно у дијелу креирања музичко-забавног програма и маркетинга, док је СРД „Ширун“ носилац манифестације.

**Рок реализације:** октобар 2023. године.

**Резултат/индикатор:** одржана традиционална манифестација.

### **Унапређење зимске туристичке понуде – „Видимо се у Будви“**

#### **Опис активности:**

Будва је у последњих 20 година успјела да се позиционира као једна од топ дестинација за дочек Нове године и боравак током новогодишњих и божићних празника, што није типично ни за глобално препознатљивије лјетње туристичке дестинације. Туристичка организација општине Будва у циљу унапређења зимске туристичке понуде и 2023. године предвиђа реализацију програма дочека Нове године на тргу испред Старог града, дочека православне Нове године, посебно концерт класичне музике 1. Јануара, Божићну пјачету („*street food*“ фестивал, новогодишњи базар..) и друго.

Концерти поводом дочека Нове године на тргу испред Старог града, дјечији програм – традиционалан и ексклузиван програм, окарактерисан као пројекат од највећег значаја. Поред вечерњих концерата, предвиђен је и богат дневни програм, као и програм за дјецу. Туристичка организација општине Будва ће као представник општинског Одбора за креирање и организацију дочека Нове године на тргу испред Старог града Будве, бити и реализатор истог, док ће се промотивна кампања реализовати под препознатљивим слоганом „Видимо се у Будви!“.



Концерт класичне музике – 1. јануара у 14 сати, на тргу испред Старог града. Будва је једини град у Црној Гори који је започео овакав пројекат и успио да га континуирано успјешно реализује из године у годину.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећање туристичког промета у Будви током новогодишњих празника у односу на 2022. годину.

## **Нови програми**

### **Буди у Будви**

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва 2023. године предвиђа обиљежавање почетка и краја главне туристичке сезоне у Будви и почетак једног мирнијег и многим љепшег периода када у Будви до изражаја долазе природне љепоте, повољна клима, топло море и квалитетна понуда будванских хотела и индивидуалног смјештаја. Како би се туристима уљепшао боравак у Будви у постсезони, али и привукао додатни број туриста, ТО Будва планира организацију манифестације чији ће програм бити гастрономско-музичко-спортског карактера, а подразумијеваће дјечје представе, концерте, фолклорне наступе, креативне радионице, спортаска такмичења и друга забавна дешавања на тргу испред Старог града.

Овај догађај биће још један у низу који ће утицати на продужетак туристичке сезоне и повећање туристичког промета ван главне туристичке сезоне.

**Рок реализације:** први, трећи и четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећање туристичког промета у периоду постсезоне у односу на 2022. годину.

### **Церемонија отварања сезоне**

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва предвиђа поновну организацију догађаја који ће обиљежити почетак љетње туристичке сезоне.

*Догађај који нуди јединствено животно искуство, стиче се утисак да се одржава само једном и да се њему мора присуствовати! Специјални културно-забавни догађај са снажним промотивним ефектом.*

Визија организације овог догађаја је стварање туристичког производа који ће привлачити велики број туриста из иностранства, музичких звијезда, медија и медијских личности из региона и Европе, догађаја квалитетног програма који ће јачати имиџ Будве као медитеранског туристичког центра и пружати јединствену искуствену вриједност туристима.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећање туристичког промета у периоду предсезоне у односу на 2022. годину.

### **Будвански фестивал игре**

У циљу јачања имиџа дестинације, унапређења и развијања туристичке понуде Будве у периоду предсезоне и креирања додатног културно-забавног програма са јаким промотивним ефектом, Туристичка организација општине Будва планира организацију нове манифестације под радним називом „Будвански фестивал игре“. Предвиђено је да фестивал почне почетком јуна и да траје 15 дана, да буде намијењен свим узрастима и да подразумијева ревију представа, концерте црногорских умјетника, изложбе о позоришту (нова поставка у Музеју Будве), дјечије радионице, ревију филмова о позоришту или умјетничких филмова, балетске радионице за дјецу и младе, округле столове, *DJ* журке и друго.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећање туристичког промета у овом периоду сезоне у односу на 2022. годину.

### **Подршка другим пројектима**

Туристичка организација општине Будва се појављује и као суорганизатор неколико великих туристичких пројеката и програма, чија је реализација у сврси валоризације туристичког производа општине Будва, у духу развоја бренда Будве, као и у циљу побољшања туристичке понуде посебно у периоду прије и након главне туристичке сезоне, па се са тим трендом наставља и у наредној години.

### **„Montenegro Sun reggae фестивал“**

Опис активности:

У организацији НВО „Урбан култ“, а у сарадњи са ТО Будвом, први је фестивал ове врсте музике и једини који окупља извођаче реге музике из Европе и свијета у Црној Гори.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.



**Резултат/индикатор:** подршка одржавању манифестације, у циљу анимирања постојећих туриста.

### **Sea dance festival („EXIT авантура“)**

**Опис активности:**

Један од најпрестижнијих музичких фестивала у Европи. Годионо се успјешно одржавао на плажи Јаз у Будви и привлачио више десетина хиљада посјетилаца из цијелог свијета. Мјесто одржавања је сада плажа Буљарица.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године – крај августа.

**Резултат/индикатор:** подршка одржавању манифестације.

### **„Petrovac Jazz festival“**

**Опис активности:**

Цез фестивал проширује понуду квалитетних културних дешавања и даје на разноврсности истих на територији општине, односно у Петровцу, у периоду постсезоне. ТО Будва је суорганизатор фестивала, а главни носилац пројекта је НВО „Урбан Култ“ из Петровца.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године – септембар.

**Резултат/индикатор:** подршка одржавању манифестације, у циљу анимирања постојећих туриста.

### **„Фешта од руштула“**

**Опис активности:**

Ова манифестација базира се на обичајима Паштровића, са посебним освртом на кулинарске специјалитете паштровског краја. Организатор је НВУ „Свети Стефан – наш дом“, а уз подршку Туристичке организације општине Будва у виду организације музичко-забавног дијела програма и промоције.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована подршка одржавању манифестације.

### **3x3 FIBA**

Туристичка организација општине Будва планира и у 2023. години да пружи подршку у организацији баскет турнира 3x3 Montenegro испред Старог града у Будви који сваке године окупља велики број љубитеља ове дисциплине и кошарке уопште.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована подршка одржавању манифестације.

### **Књижевни фестивал „Ћирилицом“**

#### **Опис активности:**

Фестивал се реализује у организацији ЈУ „Народна библиотека Будве“ и Удружења издавача и књижара Црне Горе у периоду август/септембар на Тргу између цркава у Старом граду Будве. Током петнаест дана фестивала „Ћирилицом“ публика сваке године има прилику да прати садржајан и богат програм. У оквиру фестивала представља се дио књижевности и писмености овог поднебља како би се увидио тај хиљадугодишњи књижевно-историјски континуитет, чиме се жели показати како се додирују и прожимају различите културе, како су ћирилица и латиница несметано коегзистирале прије хиљаду година.

План Туристичке организације општине Будва је да буде партнер организаторима фестивала те да својим доприносом обезбиједи довођење еминентних регионалних и свјетских писаца чиме би Будва током првих дана септембра постала средиште књижевних дешавања у региону и шире.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** подршка одржавању фестивала.

### **Триатлон/акватлон трка**

Триатлон/акватлон трке ће се организовати уз подршку Туристичке организације општине Будва са циљем да Будву одрже на листи свјетских градова који организују трке ове врсте. *Триатлон је мултиспоратска дисциплина која у себи садржи три различита спорта: пливање, бициклизам и трчање. Такмичар током трке мора прећи унапријед задате дионице пливајући, возећи бицикло и на крају трчећи.*

Тријатлон је спорт који је у поњедњих десетак година доживљава експанзију, посебно међу рекреативцима.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** подршка одржавању фестивала.



### **Концерти Градске музике Будве**

Градска музика Будве један је од најважнијих брендова које је овај град кроз историју изњедрио. Готово је немогуће замислити било коју приморску фешту која се у Будви организује, а да на њој не учествује оркестар градске музике који често дефилеом градским улицама најављује одржавање манифестације.

Туристичка организација општине Будва планира организацију дефилеа и концерата Градске музике Будве током одржавања традиционалних манифестација, али и посебно, у периоду предсезоне и постсезоне.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** одржано најмање дефилеа и концерата Градске музике Будве.

### **Концерти класичне музике**

Туристичка организација општине Будва планира да пружи логистичку подршку у организацији „малих концерата расположења“ – концерата класичне музике уз пратњу солиста, у периоду предсезоне и постсезоне у Будви у циљу унапређења и проширења туристичке понуде у периоду ван главне туристичке сезоне, подизања свијести о важности културе и развоја културно-манифестационог туризма у Будви. Концерти ће се одржавати на атрактивним локацијама у зони Старог града, на Цитадели и на базену Пизана, а у плану је и укључивање гастро програма након одржаних концерата.

**Рок реализације:** други и четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** одржано најмање 4 концерта.

### **Остале манифестације.**

Туристичка организација општине Будва организоваће различите културно-забавне манифестације мањег обима у зависности од потреба током цијеле године у циљу повећања квалитета туристичке понуде, али и привлачења туриста, посебно током предсезоне и постсезоне, које ће бити пропраћене одговарајућим маркетиншким активностима. У зависности од могућности и интересовања биће организовани адекватни догађаји који подразумевају активирање до сад неискоришћених локалитета за организацију догађаја (Острво Свети Никола, Плажа Могрен, Тврђава Могрен) уз које су везани неки занимљиви догађаји из будванске прошлости (нпр. Отварање купалишне сезоне на дан Св. Антуна 13. јуна, догађаји који укључују барке и одлазак на острво Свети Никола, мањи гастро догађаји који промовишу локална јела, „master class“-ови познатих шефова кухиња, итд.)

Такође, биће подржане и манифестације које установе културе организују периодично, посебно оне које подразумевају обиљежавање важних датума или обичаја, као и догађаји које организују удружења и невладине организације итд.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** одржана минимум једна манифестација на наведеним локацијама.

### **3) Туристичко-информативни биро**

Информативна дјелатност Туристичке организације општине Будва је, у складу са важећим законским прописима, организована кроз постојање туристичко-информативних бироа (у даљем тексту: бирои) који су основни носиоци свих информација потребних туристима у циљу њиховог угоднијег боравка на будванској ривијери.

У 2023. години је у плану цјелогодишњи рад 10 туристичко-информативних бироа и то: биро Општина, биро Маине, биро Стари град, биро Медитеранска улица, биро Рафаиловићи, биро Пржно, биро Стари град 2, биро Стадион Подкошљун, биро тврђава Могрен и биро Петровац 1.

Поред наведених, отворени ће бити и туристичко-информативни бирои сезонског карактера, који ће за вријеме туристичке сезоне радити у Бечићима, Светом Стефану, Петровцу (Црвена комуна), Буљарици, Јазу, МЗ Подкошљун, МЗ Бабин до, у Будви на аутобуској станици и на другим локацијама на подручју општине гдје се укаже потреба за њиховим радом.

Радно вријеме свих бироа у периоду од 15.06.2023. до 15.09.2023. године биће од 08:00 до 21:00, док ће у периоду од 15.09.2023. сви бирои радити од понедељка до суботе од 08:00 до 21:00 час, док ће биро у Медитеранској улици радити и недељом.

У оквиру дјелатности туристичко-информативних бироа у 2023. години планирано је обављање следећих послова:

#### *1) Пружање информација туристима и дијељење промотивног материјала*

##### **Опис активности:**

У склопу ове врсте посла информатори ће у 2023. години пружати туристима све потребне информације ради њиховог бољег сналажења, угоднијег и потпунијег провода на територији Будве. У том смислу информације ће се углавном односити на услове смјештаја, гастро понуду, врсту превоза и ред вожње свих превозних средстава, излете, екскурзије, локације важних објеката, културно-историјске споменике у граду и околини,



историју и архитектуру града, спортске активности и др. Туристичко-информативним бироима ће се правовремено достављати потребне количине пропагандног материјала (мапе града, каталози, брошуре, мапе бициклистичких и пјешачких стаза и др.), који ће им приближити све наведене садржаје.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** подијељено 2.000 мапа града, 3.000 мапа пјешачких стаза, 1.200 брошура.

2) *Пријава боравка туриста*

**Опис активности:**

Пријава боравка вршиће се у складу са законским прописима који регулишу ову материју, користећи програм за пријаву боравка РБ 90 који је и сада у употреби, а који ће се константно унапређивати и прилагођавати потребама праћења туристичког промета. Планиран је и наставак активне сарадње са МУП-ом РЦГ у вези са слањем пријава у базу МУП-а и другим питањима за чије рјешавање је потребан заједнички рад служби (радне дозволе, дозволе за привремени боравак, дозволе за спајање породице и др.). Настојаће се да бирои, у циљу што брже обраде података (путних исправа) и уношења истих у базу података, а у зависности од обима посла, буду опремљени потребним бројем електронских читача путних исправа (скенера). Примјера ради, до 10.11.2022. године на бироима је обрађено преко 200.000 пријава боравка, што говори о обиму посла и потреби за адекватном опремом.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећана пријава боравка туриста у односу на 2022. годину.

3) *Наплата боравишне таксе од физичких лица*

**Опис активности:**

Овај вид наплате уведен је 2017. године као пилот пројекат ради бржег и квалитетнијег пружања ове врсте услуга станодавцима и туристима на територији општине Будва, с циљем да на једном мјесту обаве пријаву боравка и плаћање боравишне таксе.

У претходној години наплата боравишне таксе вршена је на 13 од укупно 17 туристичко-информативних бироа, а за 2023. годину планирано је да наплату обављају још 1 или 2 бироа.

У поступку наплате боравишне таксе у претходној години остварена је веома успјешна и коректна сарадња са Поштом Црне Горе, те се са њом, као неизоставним партнером, планира сарадња и у 2023. години.

У циљу стварања адекватних безбједносних услова за спровођење поступка наплате, и у 2023. години неопходно је ангажовање заштитарске фирме за послове трансфера пазара,

као и за редовно праћење и одржавање видео надзора и алармних система на свим бироима на којима ће се вршити наплата боравишне таксе.

У 2023. години планирано је да се код одговарајућег осигуравајућег друштва изврши осигурање свих дневних пазара, трансфера новца и свих оператера – информатора.

Наплата боравишне таксе планира се у терминима који су усаглашени са Поштом Црне Горе и заштитарском фирмом, и то:

- Од 08:00 до 17:00 бирои у Петровцу
- Од 08:00 до 17:20 бирои са подручја Пржна, Рафаиловића, Бечића
- Од 08:00 до 17:40 бирои са подручја ужег градског језгра Будве

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећана наплата боравишне таксе у односу на 2022. годину.

4) *Излетничка такса и боравишна такса за пловне објекте наутичког туризма*

**Опис активности:**

План Туристичке организације општине Будва је да у 2023. години унаприједи и додатно развије процес наплате излетничке таксе и боравишне таксе за пловне објекте наутичког туризма.

Како је наплата излетничке таксе почела 23.05.2019, а наплата боравишне таксе за пловне објекте 12.06.2019, било је потребно да прође одређен временски период како би се регистровали проблеми (на терену и у администрацији), ријешили и самим тим унаприједио процес наплате излетничке таксе.

У 2022. години је у плану и сарадња са туристичком инспекцијом.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** повећана наплата излетничке таксе и боравишне таксе за пловне објекте наутичког туризма у односу на 2022. годину.

5) *Анкетирање туриста – истраживање гостију*

**Опис активности:**

У склопу послова у надлежности туристичко-информативних бироа је и анкетирање туриста путем анкетних листића, које ће се вршити у више језичких варијанти. Истраживање гостију односно анкетирање ће се спроводити на свим бироима, како би се кроз мишљења и одговоре туриста стекла реална слика о квалитету смјештаја, туристичко-угоститељских услуга, чистоћи града и плажа, саобраћају, буци и другим факторима



квалитета укупне туристичке понуде са свих подручја општине. Резултати истраживања ће се доставити Националној туристичкој организацији Црне Горе.

**Рок реализације:** у континуитету током 2022. године.

**Резултат/индикатор:** спроведено анкетирање – истраживање гостију у 2022. години.

6) *Остали послови*

**Опис активности:**

Благовремено сервисирање и одржавање компјутерске опреме, као основних средстава за рад, као и исправност сефова, каса, клима уређаја, радијатора и осталих уређаја у склопу туристичко-информативних бироа. У оквиру мјера заштите на раду запослених, обезбиједиће се исправност против-пожарних апарата и сетова (кутија) прве помоћи.

У циљу несметаног одвијања процеса рада туристичко-информативних бироа биће обезбијеђене потребне количине свих врста канцеларијског материјала и средстава за одржавање чистоће, као и заштитних средстава за сузбијање ширења заразе (маске, визири, рукавице, раствори за дезинфекцију руку и радних површина и др.).

За све новозапослене на туристичко-информативним бироима биће организована практична обука. Свим запосленим информаторима биће подијељена и интерна Збирка прописа коју користе запослени у бироима, у којем су детаљно дефинисане све радне операције на бироима, као и права и обавезе запослених.

У складу са досадашњом успјешном сарадњом са СМШ „Данило Киш“ и Факултетом за туризам и хотелијерство из Котора, у 2023. години је у плану организација праксе за средњошколце и студенте на бироима.

**Рок реализације:** у континуитету током 2022. године.

**Резултат/индикатор:** сервис потребне опреме, реализована практична обука.

7) *Изградња новог туристичко-информативног бироа*

**Опис активности:**

Због константног повећања обима посла и побољшања квалитета рада у овом сегменту пословања, до краја 2023. године се планира изградња новог туристичко-информативног бироа на територији општине, куповина адекватног пословног простора у циљу отварања новог бироа или проширење капацитета неког од постојећих бироа.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** отворен нови туристичко-информативни биро на територији општине Будва.

#### 4) Промоција и маркетинг туристичке дестинације

Туристичка организација општине Будва ће и у 2023. години прецизно и плански улагати средства у квалитетну промоцију дестинације са акцентом на природне љепоте, историју и културу, смјештајне капацитете и активни туризам, користећи све канале комуникације, расположиве ПР и маркетинг алате, а пратећи најновије глобалне трендове у маркетингу и туризму. Промотивне и маркетиншке активности ће се спроводити у континуитету током цијеле године на приоритетним емитивним тржиштима сходно Смјерницама НТО-а, у земљи, региону и на додатним тржиштима у складу са успостављањем авио линија према тим тржиштима, у циљу опоравка туристичког промета, подизања свијести о дестинацији као атрактивној и сигурној, јачања брэнда и позиционирања Будве на европској и свјетској мапи туристичких дестинација.

##### 1. *PR* и промотивне кампање и активности у земљи, региону и циљаним иностраним тржиштима

###### **Опис активности:**

Промотивне активности и кампање ће у 2023. години обухватати, како је речено, промоцију путем свих канала комуникације, *PR*, *online*, *outdoor* и промоцију у штампаним и електронским медијима, промоцију путем организације и реализације манифестација, сајамских наступа и студијских посјета медија, туроператора и представника туристичких агенција из иностранства. Посебно ће се реализовати промотивне кампање у циљу промоције дестинације у периоду предсезоне, главне туристичке сезоне и постсезоне које ће пратити кампање које реализује НТО ЦГ, као и промотивне кампање у циљу промоције догађаја и манифестација.

Континуиране промотивне активности реализоваће се у земљи и иностранству, прије свега земљама региона, и то самостално, али и на другим тржиштима у сарадњи са Националном туристичком организацијом Црне Горе, другим локалним туристичким организацијама и туристичком привредом, у складу са потребама и могућностима, и представљаће Будву као јединствену дестинацију, атрактивну током цијеле године.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализоване минимум двије интензивне дестинацијске промотивне кампање.



## 1.1 Односи с јавностима (*Public Relations – PR*)

### Опис активности:

Један од најважнијих инструмената промоције – односи с јавношћу (јавностима) спроводиће се у континуитету током цијеле године са интерном и екстерном јавношћу, са циљем стварања повољног става јавности према дестинацији Будва и двосмјерне комуникације. Комуникација ће као и до сада бити усмјерена на циљне јавности (екстерне и интерне): туристи, грађани Црне Горе, туристичка привреда, медији, локална самоуправа, национална и локалне туристичке организације, државне институције, пословни сектор, невладин сектор, домаћи и страни туроператори и запослени.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** редовна двосмјерна комуникација са интерном и екстерном јавношћу.

## 1.2 Дигитални маркетинг

Туристичка организација општине Будва планира да своје промотивне активности у 2023. години у великој мјери усмјери на дигитални маркетинг. Трендови у маркетингу и туризму се убрзано мијењају па Туристичка организација општине Будва настоји да своје активности прилагоди новонасталој ситуацији, посебно водећи рачуна када је у питању креирање садржаја и одабир канала комуникације.

Сходно насталим промјенама, фокус приликом креирања кампања ће и даље бити дигитални маркетинг, атрактивни садржај, истраживање посебних интересовања и страсти потенцијалних туриста и прилагођавање понуде, препознавање микро ниша и промоција истих према дефинисаним тржиштима и циљним групама и брендирање дестинације као сигурне и атрактивне.

Неки од канала/алата комуникације који ће се користити су следећи:

- Официјелни *web* сајт
- *Online* оглашавање – адвертајзинг
- Друштвене мреже – *Facebook, Instagram, Youtube*
- *Viber*
- *Influenser* маркетинг

### Унапређење функционалности *web* сајта [www.budva.travel](http://www.budva.travel)

#### Опис активности:

Официјелни *web* сајт Туристичке организације општине Будва прилагођен је најновијим трендовима, техникама и технологијама, пружа увид у комплетну туристичку понуду града, даје релевантне информације на три језика и представља основно средство *online* комуникације. У 2023. години је у плану додавање још два свјетска језика и миграција података на нови сервер, а наставиће се са оптимизацијом сајта за претраживаче и редовним ажурирањем садржаја истог.

**Рок реализације:** други квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** додата два свјетска језика и завршена миграција података на нови сервер.

### **Online оглашавање (адвертајзинг)**

#### **Опис активности:**

Ова врста оглашавања вршиће се путем планског закупа рекламних површина, позиција за банере, пласирањем промо PR текстова на релевантним сајтовима, мобилним апликацијама, *web* претраживачима (Google), друштвеним мрежама (*Facebook, Instagram, Youtube*) у складу са потребама промоције дестинације и манифестација. *Online* оглашавање подразумеваће оглашавање на тржиштима која ће се дефинисати као приоритетна, а спроводиће се уз консултовање стручњака из ове области, како би на најбољи начин искористили могућности ове врсте оглашавања.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализоване *Google Ads* кампање, пласирано најмање 10 промо ПР текстова на релевантним *web* сајтовима у региону.

### **Друштвене мреже**

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва у 2023. години наставиће са свакодневним активностима на друштвеним мрежама *Facebook, Instagram, Youtube* и апликацији за *online* комуникацију *Viber (Budva Community)*. Користиће се предности комуникације на друштвеним мрежама у циљу бољег позиционирања Туристичке организације општине Будва на друштвеним мрежама, као и грађење позитивне репутације дестинације Будва. На официјелној *Facebook* страници Туристичке организације општине Будва ће се редовно, као и до сада, пласирати објаве о активностима Туристичке организације општине Будва, дешавањима у Будви и текућим занимљивостима у Црној Гори и Будви кроз текстове, фото и видео материјал.

На Инстаграм профили *budva.travel* ће се свакодневно постављати атрактиван фото и видео материјал (*feed, story, reels*) како би се постојећи пратиоци анимирали и привукли нови. На најбољи могући начин, циљано и прецизно, користиће се и могућности оглашавања на овим друштвеним мрежама.

**Рок реализације:** у континуитету током 2022. године.

**Резултат/индикатор:** нових 300 пост-ова на страници Туристичке организације општине Будва на *Facebook*-у (*feed&story*), 500 на *Instagram*-у (*feed&story*) и 100 порука у *Budva Community*-у.

### **Viber**

#### **Опис активности:**



Администратори заједнице *Budva Community* су представници туристичке привреде града и представници Туристичке организације општине Будва, а грађани и туристи се редовно путем порука, видео и фото материјала обавјештавају о свим актуелним дешавањима у Будви, занимљивостима, културним дешавањима, посебним повољностима у будванским ресторанима и хотелима, са чиме ће се наставити и у 2023. години.

У плану је коришћење промотивних могућности ове платформе (*Viber Ads*) у циљу повећања свијести о Будви као атрактивној туристичкој дестинацији.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована кампања.

### **Influencer маркетинг – ангажовање *travel/food* инфлуенсера**

#### **Опис активности:**

Пратећи најновије трендове у свијету дигиталног маркетинга, Туристичка организација општине Будва предвиђа ангажовање неких од најистакнутијих регионалних, европских и свјетских туристичких – *travel/food* „инфлуенсера“ („блогера“ и/или „јутјубера“), који ће својим утицајем на циљану јавност, посебно на групу туриста вегана и вегетаријанца, јачати имиџ Будве на глобалном нивоу.

Пројекат предвиђа реконструкцију традиционалне приморске и континенталне црногорске кухиње на начин што би се, у сарадњи са глобално препознатим *food* инфлуенсерима, црногорска/будванска јела састојцима и начином припреме прилагодила веганима и вегетаријанција и промовисала на профилима на друштвеним мрежама ових *food* инфлуенсера, њих најмање пет, гдје имају милионски број пратилаца. Пројекат би објединио промоцију црногорске кухиње, професионалних локалних куvara и/или познавалаца кухиње, руралног подручја Будве и најпознатијих ресторана и хотела на будванској ривијери, развијање гастрономске понуде Будве, али и промоцију еколошких вриједности и заштите животне средине.

Будва ће реализацијом овог пројекта, отворити могућност таргетирања нових тржишта и циљних група, односно другачије групе потенцијалних туриста.

**Рок реализације:** континуирано током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** ангажовање минимум пет инфлуенсера.

### **1.3 Outdoor оглашавање**

#### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва у 2023. години планира да настави да усмјерава средства у оглашавање на *indoor* и *outdoor LED* екранима. Поред LED екрана, оглашавање ће се вршити и на класичним *outdoor* површинама, у највећој мјери на билбордима и ситилајтовима, као и на возилима Јавног градског превоза. *Outdoor* оглашавање реализоваће се у циљу промоције манифестација које организује Туристичка организација општине Будве и промоције дестинације у Црној Гори и земљама региона.



**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** емитовање кратких промо видео порука на најмање 20 ЛЕД екрана и билборда/ситајтова.

#### 1.4 Оглашавање у штампаним и електронским медијима

##### **Опис активности:**

Промоција у штампаним и електронским медијима обухватаће у највећој мјери земље региона, а по потреби, и у складу са могућностима, промоција ће се вршити и на иностраним тржиштима која се буду оцијенила као стратешки важна у сарадњи са НТО ЦГ.

Редовним слањем саопштења за јавност информисаће се медији, а уједно и шира јавност, о актуелностима, дешавањима, бројном стању гостију и уопште о комплетној туристичкој понуди Будве. На тај начин, његоваће се квалитетан однос са локалним и регионалним медијима. У складу са потребама промоције догађаја, организоваће се и конференције за новинаре.

У штампаним медијима промоција ће се базирати на афирмативним ПР текстовима и огласним рјешењима који ће представити Будву као привлачну туристичку дестинацију и информисати јавност о актуелној понуди Будве и програму манифестација током цијеле године.

Туристичка организација општине Будве ће, као и до сада, вршити интензивну промотивну кампању и у електронским медијима емитовањем видео, односно радио спотова, који ће промовисати различите сегменте туристичке понуде Будве, историју и културу, плаже и природне љепоте, ноћни живот и гастро понуду и по потреби најављивати све манифестације у организацији Туристичке организације општине Будва. Телевизијска и радијска гостовања представника Туристичке организације општине Будва поводом активности Организације и најаве догађаја, и у 2022. години биће редовна. У плану су интензивне ПР активности сходно активностима Туристичке организације општине Будва, како у домаћим, тако и у регионалним штампаним и електронским медијима.

У сарадњи са регионалним медијским кућама реализоваће се и пласирати репортаже о цјелокупној туристичкој понуди Будве и о свим актуелним дешавањима у граду како би потенцијални туристи имали садржајан увид у све оно што Будва нуди у различитим периодима године. Туристичка организација општине Будва укључиће, као и до сада, представнике туристичке привреде Будве, како би репортаже и емисије имале што бољи ефекат.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** емитовање промо радио и видео спотова на најмање десет ТВ станица у Црној Гори и региону и најмање пет радио станица, емитовање најмање пет репортажа из Будве.



## ***Press clipping***

### **Опис активности:**

Како би се прецизно пратило медијско присуство Туристичке организације општине Будва и њених активности у штампаним, електронским и *web* медијима у Црној Гори, наставиће се сарадња са компанијама које раде *press clipping* у земљи на дневном нивоу и по потреби у земљама региона, према унапријед дефинисаним кључним ријечима. На крају године, изабрана компанија доставља и обједињени годишњи извјештај који ће допринијети даљем планирању ПР активности.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** урађен годишњи извјештај о медијском присуству Туристичке организације општине Будва.

## **1.5 Остале промотивне активности**

Туристичка организација општине Будва улагаће додатна средства, по потреби и у складу са могућностима, и у остале канале комуникације и различите промотивне активности.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** извјештај о промотивним активностима.

## **2. Организација студијских посјета иностраних новинара и агената**

### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва ће наставити са реализацијом посјета студијских група новинара и агената са бројних емитивних тржишта у сарадњи са Националном и другим локалним туристичким организацијама и привредом Будве, као и са самосталном организацијом посјета студијских група новинара из региона током цијеле године.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** студијске посјете иностраних новинара и агената – минимум десет.

## **3. Сајамске активности и међународне презентације**

### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва ће као и претходних година, у сарадњи са заинтересованом туристичком привредом града, своју понуду представити на најзначајнијим сајмовима и берзама, у сарадњи са Националном туристичком организацијом Црне Горе, локалним туристичким организацијама и самостално.

Календар планираних сајамских наступа Туристичке организације општине Будва у 2023. години:

|     | Мјесто одржавања сајма                             | Период одржавања сајма     |
|-----|----------------------------------------------------|----------------------------|
| 1.  | <i>CMT</i> Штутгарт                                | 14-22. јануар 2023.        |
| 2.  | <i>CONVENTA</i> Љубљана (MICE)                     | 01-02. фебруар 2023.       |
| 3.  | Истанбул                                           | 08-11. фебруар 2023.       |
| 4.  | <i>IMTM</i> Израел                                 | 14-15. фебруар 2023.       |
| 5.  | <i>F.RE.E</i> Минхен                               | 22-26. фебруар 2023.       |
| 6.  | Међународни сајам туризма Београд                  | 23-26. фебруар 2023.       |
| 7.  | Туристичка радионица у Лондону                     | 23. фебруар 2023.          |
| 8.  | Сајам туризма Бања Лука                            | 10-12. март 2023.          |
| 9.  | <i>BMT</i> Напуљ                                   | 16-18. март 2023.          |
| 10. | <i>ITTF</i> Warsaw                                 | 16-18 март 2023.           |
| 11. | <i>Ferien Messe</i> Беч                            | 16-19. март 2023.          |
| 12. | <i>Holiday World</i> Праг                          | 17-18. март 2023.          |
| 13. | <i>IMEX</i> Франкфурт (MICE)                       | 23-25. мај 2023.           |
| 14. | <i>METUBES</i> Будва                               | 30. март – 01. април 2023. |
| 15. | <i>IFTM</i> Париз                                  | 03-05. октобар 2023.       |
| 16. | Нови Сад                                           | Новембар 2023.             |
| 17. | <i>WTM</i> Лондон                                  | Новембар 2023.             |
| 18. | <i>WESTEM</i> – Београдски туристички & MICE форум | Новембар 2023.             |
| 19. | <i>IBT</i> Барселона (MICE)                        | Новембар 2023.             |

Самосталан наступ је по моделу од претходних година, планиран на сајму у Београду у оквиру понуде Црне Горе, као и на сајму у Будви. Када је у питању регион, планирана је појачана промоција самостално, или у сарадњи са осталим туристичким организацијама.



У зависности од интересовања привреде, других туристичких организација, процјене значаја и ефеката наступа, а у складу са средствима, Организација током године може извршити измјене календара сајамских наступа тј. одустати или организовати наступе и на одређеним сајмовима који нису претходно наведени у Плану и програму рада.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** учешће на минимум десет сајмова туризма и међународних презентација.

### ***Конгресни туризам***

Имајући у виду да овај вид туристичке понуде значајно утиче на период ван главне туристичке сезоне, Туристичка организација општине Будва планира да настави интензивну сарадњу са Црногорским конгресним бироом, односно Националном туристичком организацијом Црне Горе и у 2023. години када је у питању развој овог сегмента понуде и промоције, укључујући наступе на водећим конгресним и инсентиве сајмовима у Европи – *IMEX* у Франкфурту и *IBTM* у Барселони, у зависности од интересовања привреде.

Организација и подршка студијским путовањима новинара или организатора конгресних или пословних догађаја такође је врло важна, а биће реализована у зависности од интересовања и потреба привредних субјеката, поготово оних који имају капацитете или организују овај вид понуде.

Планирана је и логистичка подршка организацији међународних конференција, семинара и других скупова који се одржавају у Будви и окупљају велики број учесника у одређеној области из разних земаља, са акцентом на пред и пост сезону.

Током 2023. године ће од посебне важности бити редовно одржавање састанака са представницима Министарства економског развоја, Националне туристичке организације, локалним туристичким организацијама и туристичком привредом Будве у циљу утврђивања заједничког концепта промоције, циљних тржишта, израде и допуне материјала, презентација и обуке кадрова.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** учешће на минимум два одржана конгресна и *insentive* сајма у Европи.

### ***Презентације/промоције и међународни и регионални „road show“-ови***

Туристичка организација општине Будва, у зависности од интересовања привреде, туроператора, националне и осталих туристичких организација, учествоваће у промоцији дестинације током године на кључним, али и новим тржиштима која се отварају.

Када је у питању регион, поред сајамских наступа у склопу регионалне кампање, понуда Будве ће се представити и путем „road show“ наступа којима се промовише лјетња туристичка сезона у периоду мај-јун, као и дочек Нове године у периоду новембар-децембар. Ове активности реализоваће се у свим већим градовима у региону у оквиру обједињеног представљања туристичке понуде Црне Горе. Поред тога, биће организована и самостална промоција по потреби (промоција Нове Године, итд).

**Рок реализације:** други квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализован регионални „road show“.

#### 4. Додатне промотивне активности на иностраним тржиштима

##### **Опис активности:**

Сходно препорукама туристичке привреде Будве и Националне туристичке организације Црне Горе, Туристичка организација општине Будва ће у 2023. години дефинисати инострана циљна тржишта и у великој мјери усмјерити средства у промотивне активности на тим тржиштима, првенствено путем *online*, али и других канала комуникације, као и путем организације догађаја за медије и представнике туристичке привреде. Када су у питању *online* промотивне активности, посебан акценат ће се ставити на могућност промоције на водећим свјетским туристичким платформама као што су Inspirock, TripAdvisor, Lastminute, Lonely Planet, E-dreams i CrowdRiff и значају присуства на њима, а све у складу са Програмом дигиталног маркетинга за период 2021-2023. НТО-а.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализована промоција на минимум једној свјетској туристичкој платформи.

#### 5. Продукција пропагандног материјала

Како би био доступан што ширем сегменту потрошача, предвиђено је да се пропагандни материјал дистрибуира током цијеле године како на домаћем, тако и на иностраном тржишту, путем туристичко-информативних бироа на подручју општине Будва, туристичких агенција, сајамских наступа, директним маркетингом, на разним културним, спортским, пословним догађајима и презентацијама.

##### 5.1 Графички дизајн

##### **Опис активности:**

Основни циљ графичких рјешења јесте унапређење корпоративног идентитета и представљање брэнда Будве кроз јединствен и свеобухватан визуелни концепт усклађен са



књигом стандарда (усклађен са потпуним новим визуалом дестинације – по најави директора), посебно када је у питању промоција у иностранству. Фокус ће бити на кључним елементима који пред циљном публиком истичу снагу бренда Будве као туристичке дестинације.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нова графичка рјешења – минимум два.

### **Интерни графички дизајн студио Туристичке организације општине Будва**

Периодично током године јавља се потреба за израдом промо материјала мањег тиража, а за најаве мањих догађаја и програма у организацији Туристичке организације општине Будва или догађаја који се подржавају – еколошких акција, излета, културних и спортских дешавања, затим анкета, наградних ваучера, захвалница, позивница, коверата и различитих флајера.

Формирањем интерног дизајн студија уштедеће се на времену и трошковима принта јер штампа мањег броја тиража (100/200ком) изискује много више средстава него принт великог тиража у штампаријама. Интерни дизајн студио Туристичке организације општине Будва биће опремељен са рачунаром са потребним дизајнерским програмима и компјутерским алатима за израду дизајнерских рјешења или корекција, адекватним савременим колор принт уређајима и принт папиром.

На основу указаних потреба повремено ће бити ангажован дизајнер са креативним искуством, одређеним образовањем, референцама и другим признањима који доказују квалитет у ангажовању из области графичког дизајна у складу са сложеностју захјева.

Када је ријеч о дизајну и принту великог тиража – брошура, монографија, каталога, мапа, захтјевнијих флајера и других промо материјала (билборда, афиша, ситилајтова, паноа, *roll up*-ова..), Туристичка организација општине Будва ће ту врсту послова, као и до сада, радити преко система јавних набавки.

## **5.2 Дигитализација пропагандног материјала**

### **Опис активности:**

Туристичка организација општине Будва планира да испрати процес дигитализације када је штампани материјал у питању.

Дигитализација са циљем унапређење квалитета промоције у складу са свјетским трендовима, подразумијева следеће активности:

- Постављање *online* издања брошура – све брошуре ће имати и онлине издање (дигитални формат) како би се могле преузети са официјелне веб странице у ПДФ формату, што ће уједно обогатити базу података Туристичке организације општине Будва;
- Израду стикера/налепница/привезака/са QR кодовима брошура, флајера, каталога;
- Израду пословних картица са QR кодовима;
- Израду мултимедијалних CD-ова и USB-ова на којима ће бити сачуван мултимедијални материјал о Будви, као и различите брошуре и каталози.

- „VR“ наочаре – могућност виртуалног приказа стварности – дестинације / различитих локалитета за потребе инфо туристичких бироа и сајамских манифестација.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** урађени стикери/наљепнице/привесци/са QR кодовима брошура, флајера, каталога, урађени мултимедијални CD-ови и USB-ови (минимум 100), обезбијеђен програмски садржај за формат „VR“ наочара.

### 5.3 Репринт и редизајн постојећег промотивног материјала

#### Опис активности:

У 2023. години ће, у зависности од опште ситуације, бити потребно урадити редизајн, ажурирање података и репринт материјала који се показао изузетно корисним и траженим:

- Општа брошура – брошура која садржи опште информације о Будви као дестинацији;
- Брошура „Активни одмор“;
- Брошура „Путевима културног наслеђа“;
- Брошура „Будванске плаже“;
- „Гастро“ брошура;
- „Каталог хотела“;
- „Каталог приватног смјештаја“ и др.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** репринт минимум три брошуре/флајера/бојанке у тиражу од по 500 и редизајн минимум двије брошуре/флајера/бојанке.

### 5.4 Нови производи за које је потребно урадити дизајн, припрему и штампу

#### Опис активности:

У плану је припрема и штампа новог материјала који је оријентисан према постављеним циљевима (брига о имиџу дестинације, информисање о туристичкој понуди). Нови материјал подразумева нови видео и фото материјал, монографије, брошуре, мапе и флајере.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови промотивни материјал Туристичке организације општине Будва – минимум једна брошура, видео спот, мапа, један флајер.

### 5.5 Сувенири и промо материјал

#### Опис активности:

Сувенири и пропагандни материјал обухватају следеће:



Изворни будвански сувенири – у жељи да што боље и квалитетније промовише Будву као престижну туристичку дестинацију, Туристичка организација општине Будва ће путем јавног конкурса реализовати избор и откуп изворних будванских сувенира. Задатак пројекта је промовисање културе града кроз пласирање аутентичних сувенира у атрактивној амбалажи, као и коришћење истих за пословне поклоне.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови сувенири Туристичке организације општине Будва.

#### Пословни промотивни материјал:

- Позивнице, коверте и захвалнице за различите догађаје који се организују током године;
- Календари, кесе, роковници, стикери (наљепнице, картице, привесци) – као поклон пословним партнерима;
- Будва 365 календар – стони, зидни, соларни календари у којима би у сваком мјесецу нешто било означено или препоручено (значајни датуми, почетак сезоне купања, манифестације, предлози за обилазак села или манастира, просјечна температура мора и ваздуха и сл). Календар је намијењен прије свега гостима из региона, али се може конципирати тако да буде интересантан и страним туристима.

Туристичка организација општине Будва превиђа и куповину малих промо пултова који ће моћи да се брендирају и користе у различите сврхе – давање информација и подјела промотивног материјала.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови пултови, нови промотивни материјал Туристичке организације општине Будва.

#### Новогодишњи поклони

Израда промотивних поклона дизајнерски модификовани са новогодишњим визуалима, са акцентом на број наступајуће године (2024), ватрометом, лампионима и другим дизајнерским прикладним новогодишњим украсима у зависности од комплетног визуала новогодишњег програма у Будви.

**Рок реализације:** децембар 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови промотивни новогодишњи материјал Туристичке организације општине Будва – до 500 поклона за локалне пословне partnere и стране госте током новогодишњих празника

#### Ситни промо артикли

- Хемијске и пластичне оловке, бојице, нотес блокове, фасцикле, укоричене свеске, антистрес лопте, цегери, балони, лопте и јастуци на надувавање, дјечији руксак,

пословни руксак, мајице, привјесци, лепезе, држачи за торбу, лампице, кишобрани, стикер/листић путне сапуне у кутији, кабанице у лопти и др.

- Флеш меморија са промотивним спотовима дестинације, блуетоотх звучници и екстерне батерије за мобилне телефоне, слушалице, држачи за мобилне телефоне, футроле и др.
- Кецеље – као поклон при презентовању гастро понуде дестинације; термос боце, термос шоље, пластичне чаше са поклопцем, пешкире, торбе за плажу, шешире, качкет/визир, промо наочаре, термо ћебе, путно јастуче, ID картице за путне торбе.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови промотивни материјал Туристичке организације општине Будва.

#### VIP поклони.

Ексклузивни (VIP) поклони ограничених количина се израђују намјенски за посјете домаћих и страних званичника – дипломата, високих функционера, директора и предсједника компанија. У питању су: луксузне оловке, *zipp* упаљачи, пословне торбе/руксаци (лап-топ формата), еко (*natural*) поклони, стони планери, зидни и стони сатови и др.

Наведено ће се фазно реализовати у складу са потребама и могућностима.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** откуп изворних будванских сувенира од минимум 2 умјетника, урађен пословни промо материјал (мин.100 позивница / коверти / захвалница / роковника /календара), урађени промотивни артикли (минимум 1000), VIP поклони (минимум 100)

#### Откуп руралних производа

Поводом увећане потражње за манастирским и руралним производима, Туристичка организација општине Будва ће у наредној 2023. години посебну пажњу посветити откупу, а потом брендирању и паковању (набавком амбалажа) манастирских (*handmade*) производа са територије општине Будва, као и откупу од регистрованих удружења који се баве производњом руралних производа (маслиново уље, мед, вина..).

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** откуп будванских манастирских и руралних производа (у зависности од производа, од 500 до 1.000)

#### Промо кесе и луксузна амбалажа

У складу са потребама радиће се дизајн и редизајн промотивних брендираних кеса и амбалажа – стандардног дизајна, различитих формата и димензија у складу са Књигом графичких стандарда визуелног идентитета дестинације, као и редизајн у складу са визуалом манифестација или у складу са врстом поклона.



**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** промо стандардне брендиране кесе различитих формата и димензија (мин. 1000), као и редизајн у зависности од потреба (манифестације, врсте поклона – мин. 500).

## 5.6 Видео и аудио материјал

### Опис активности:

Током 2023. године у плану је обogaћивање базе видео и аудио материјала Туристичке организације општине Будва, са циљем унапређења квалитета промоције.

Планирано је следеће:

- Израда нових фотографија у складу са потребама промоције дестинације (дестинацијске и фотографије догађаја).
- Ажурирање постојеће видео и фото архиве;
- Израда кратког информативног филма о Будви (до 5 минута трајања) у сарадњи са локалном самоуправом. Циљ је израдити промотивни филм који би на кратак, питак и информативан начин представио Будву као најважнију туристичку дестинацију у Црној Гори;
- Телевизијски серијал са различитом тематиком (о културном наслеђу/манастирима, залеђу и традиционалним обичајима града Будва) – нпр. сарадња на серијалу „Медитерранео“. Пројекат је планиран да се осмисли и реализује у сарадњи са РТВ Будва и локалном самоуправом. Оваква врста едукативног програма имаће и туристичку вриједност, а кадрови и снимци који се приликом рада на серијалу буду произвели послужиће за израду промотивног видео материјала Будве.
- WOW Montenegro – промовисање туристичке дестинацијске понуде на ТВ и *live stream* каналу у 4К резолуцији.

**Рок реализације:** трећи квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** ажурирана видео и фото архива, урађен кратки информативни филм о Будви, урађен телевизијски серијал са различитом тематиком.

## 5.7 Израда визуелног идентитета

Туристичка организација општине Будва има у плану израду новог визуелног идентитета што ће укључивати логотип, боју и меморандум у основи, а кроз нову Књигу графичких стандарда ће се примјењивати на сва визуелна рјешања.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** нови визуелни идентитет Организације.

## 5.8 Нове монографије

**Опис активности:**

У плану је израда књига и монографија посвећених истакнутим личностима из Будве, важним историјским датумима и јубилејима, у сарадњи са установама културе.

**Рок реализације:** четврти квартал 2023. године.

**Резултат/индикатор:** одштампано 500 до 1000 примјерака књига/монографија.

**5) Редовна сарадња и пословање организације**

**Сарадња са институцијама из области туризма, туристичком привредом, другим ЛТО, НТО и Министарством економског развоја и туризма**

**Опис активности:**

Уз блиску сарадњу са туристичком привредом општине Будва, локалном самоуправом и свим јавним предузећима на националном и локалном нивоу, Туристичка организација општине Будва наставља сарадњу са другим локалним туристичким организацијама, посебно са црногорског приморја, која се најчешће огледа у заједничким сајамским и промотивним наступима у земљи и региону. Умрежавање кроз различите развојне пројекте може бити један од циљева који ће све организације заједно поставити у наредном периоду, с обзиром на малу географску удаљеност, а разноврсност понуде.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализовано минимум пет састанака/заједничких сајамских наступа.

**Едукација и стручно усавршавање****Опис активности:**

Здрава комуникација је једна од кључних карика у ланцу успјешног пословања, она ствара позитиван амбијент, па самим тим и постизање бољих резултата запослених. Интерни маркетинг подразумијева маркетиншке напоре предузећа усмјерене према запосленима. Циљ тих напора је избор, мотивисање и задржавање најбољих људи који ће обављати своје послове на најквалитетнији начин у предузећу.

Едукација је један од видова интерног маркетинга. Њен задатак је улагање у запослене да би своје послове обављали стручније и одговорније. Планирано је да се 2022. године издвоје значајна финансијска средства за додатно усавршавање запослених, у складу са пословима и задацима које обављају, да се организују континуирана усавршавања постојећег знања *online* маркетинга, страних језика, али и учења нових (у зависности од захтјева емитивних тржишта). Едукације ће се спровести учешћем на семинарима, предавањима, едукативним путовањима и радионицама у организацији Министарства економског развоја, Привредне коморе Црне Горе, Националне туристичке организација Црне Горе, Општине Будва и осталих релевантних институција.



Имајући у виду убрзану дигитализацију последњих година и све већу могућност учешћа у квалитетним радионицама, семинарима и едукацијама онлине, Туристичка организација општине Будва ће у 2023. години улагати у усавршавање запослених и на овај начин.

### ***Team building***

Туристичка организација општине Будва у 2023. години предвиђа организацију иновативних тим буилдинг програма у периоду постсезоне који ће бити формирани по мјери Организације и у складу са тимским потребама. Учешћем у оваквим програмима компанијски тимови постају мотивисанији, фокусиранији, ангажованији, боље раде заједно и постижу успјехе кроз побољшану комуникацију и појачан степен међусобног повјерења.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** релизоване минимум 2 едукације у циљу побољшања знања и вјештина.

### ***Радионице дигиталног маркетинга***

Услед недостатка обучености кадрова управљањем промоције смјештајних капацитета посебно у индивидуалном смјештају Туристичка организација општине Будве ће организовати радионице на тему дигиталног маркетинга гдје ће предавачи бити позната имена из своје струке. Основни циљ обуке је да полазници разумију: кључне предности маркетинга на друштвеним мрежама, зашто је важан *storytelling*, како изабрати друштвене мреже које су идеалне за њихов бренд, како дефинисати циљну јавност којој се обраћају, који тон комуникације користити, који типови објава постоје и како се креира календар објава.

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** реализоване едукације и дигитална радионица, добијени сертификати.

### ***Компјутерски и пословно информациони системи***

#### **Опис активности:**

У циљу ефикасног пословања Туристичке организације општине Будва планирано је улагање у компјутерске системе и подршку истим.

#### ***Компјутерски софтвери и набавка нових компјутера***

У 2023. години је у плану куповина лиценци за софтвере који су потребни за нормалан рад Туристичке организације општине Будва. Планира се и набавка нових компјутера са лиценцираним оперативним системом *Windows* и *Office* пакетом, затим штампача,

штампача у боји, матричних штампача, скенера за путне исправе и апарата за провјеру новчаница.

### ***Анализа постојећег стања, сервис компјутера и штампача, паметне клупе и инфо-тотема***

У циљу очувања основних средстава за рад, компјутера и штампача, као и очување паметне клупе, инфо-тотема, стање софтвера и хардвера ће бити редовно анализирано и у складу са тим ће се приступити поправкама, унапређењу и сервису.

### ***Имплементација активног директоријума***

Туристичка организација општине Будва планира имплементацију активног директоријума (*domain controller*) чиме би се умногоме олакшао рад систем администратору, повећала безбједност, омогућило лакше управљање свим рачунарима, дијелење штампача и документа и поставила неопходна основа за рад са програмима који користе базе података.

### ***Редовне активности***

У циљу нормалног функционисања и рада Туристичке организације општине Будва, потребно је одржавати системе који већ постоје, одржавати сервер за мејл и официјелни сајт, као и куповина антивирус лиценци,

**Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.

**Резултат/индикатор:** лиценце за 15 компјутера, нови компјутери, штампачи, скенери за путне исправе и апарати за провјеру новчаница (минимум десет), сервис.

### ***Редовно пословање Организације***

- Редовно функционисање и тимски рад свих служби у Организацији, укључујући организационе јединице које се баве пословима наведеним у овом Плану, као и служби за правне и опште послове, служби за људске ресурсе, финансијско материјалне и рачуноводствене послове, ИТ послове, спровођење процеса јавних набавки, административно техничке послове; сарадњу са Синдикатом у организацији. Претходно наведено, уз активности поводом судских спорова и адвокатских услуга и текуће резерве, предвиђено је у Финансијском плану у оквиру редовних активности.

- Рад Извршног одбора, Надзорног одбора и Скупштине Туристичке организације Будва.

- Редовно измиривање зарада и накнада према запосленима и обавеза према свим добављачима као и редовних текућих трошкова.

- Подршке и помоћи тј. спонзорства и донације за појединце и институције, у складу са дефинисаним правилником о спонзорствима организације. За ову намјену су такође одређена средства Финансијским планом.



- Обезбјеђивање основних услова, средстава и опреме за несметани рад у свим просторима и организационим јединицама уз редовно измиривање обавеза.
- **Рок реализације:** у континуитету током 2023. године.
- **Резултат/индикатор:** редовно функционисање ТО Будва у складу са задацима.

#### Проблеми у пословању Туристичке организације општине Будва

Недостатак стратегије развоја туризма представља један од горућих проблема са којим се сусрећу не само локалне туристичке организације, већ и цјелокупна туристичка привреда, и може довести до стварања погрешних одлука и праваца развоја туризма.

Услијед и даље великог броја нерегистрованих издаваоца приватног смјештаја на територији општине Будва, потребно је појачати активности које за циљ имају сузбијање сиве економије у овој области и системски ријешити проблеме регистрације гостију и наплате боравишне таксе.

Проблеми у пословању су везани и за недостатке система за пријаву боравка странаца РБ90 и законске регулативе које дефинишу боравак и пријаву боравка госта. Требало би објединити систем РБ90 тако да се на државном нивоу примјењује јединствен систем који ће користити све ЛТО, НТО ЦГ, МУП, издаваоци регистрованог колективног смјештаја (хотели, мотели, пансиони, кампови итд.), као и издаваоци приватног (индивидуалног) смјештаја. Постојећа база података у програму РБ90 се може повезати са ЦТР-ом како би имали тачну базу регистрованих издаваоца смјештаја са датумом важења рјешења о издавању. Препоручује се и умрежавање система са граничним прелазима, како због исправне и аутентичне евиденције пријава боравка, тако и због контроле броја дана проведеног у Црној Гори и у појединим општинама. Сагледати могућност продужења рока за пријаву боравка јер кратак рок за пријаву боравка до неевиденције кретања странаца а тиме и ненаплате боравишне таксе. Током 2022. године, реализација планираних активности је умногоме била успорена и онемогућена због проблема у функционисању Портала јавних набавки Црне Горе.